

BVD / SBP

- rapportage over internationale ontwikkelingen
feiten en achtergronden die van belang
kunnen zijn voor de binnenlandse veiligheid

Nr. A84/046

9 juli 1984

GRIEKENLANDS GROOTSTE KRANT DOOR KGB GEMANIPULEERD ?

Dezer dagen verschenen er in de internationale pers opnieuw berichten over een kwestie die vorig jaar nogal wat opzien baarde, de beschuldiging nl. gedaan door de Grieks-Cypriotische journalist , dat Griekenlands grootste en fel anti-Westerse krant, Ethnos, gemanipuleerd wordt door de Sovjetrussische geheime dienst KGB. , die zijn beschuldiging heeft neergelegd in een inmiddels verboden boek van ruim 300 pagina's, is naar aanleiding hiervan verwikkeld in een gerechtelijke procedure. De zaak is momenteel in hoger beroep aanhangig bij het hoogste gerechtshof van Griekenland, de Areopagus.

Het hier volgende stuk vat de hoofdpunten nog eens samen.

GRIEKENLANDS GROOTSTE KRANT DOOR KGB GEMANIPULEERD ?

Vorig jaar zomer verscheen in Griekenland een boek waarin openlijk werd uitgesproken dat Griekenlands grootste dagblad, Ethnos, in feite een produkt van de Sovjetrussische geheime dienst KGB was. Het boek was geschreven door de Grieks-Cypriotische journalist _____, die onder de naam _____ als correspondent voor o.a. de New York Times en de Daily Telegraph in Athene werkt. Naar eigen zeggen had _____ 14 maanden lang research naar zijn onderwerp gedaan en zijn boek was er dan ook naar : ruim 300 bladzijden, verdeeld over een eerste deel dat een algemeen overzicht geeft van de KGB-desinformatie en beïnvloedingstechnieken *) en een tweede deel dat zich rechtstreeks met Ethnos bezighoudt.

Ethnos heeft een respectabele reputatie. Tijdens de periode van militaire dictatuur moest het blad zijn verschijnen staken naar aanleiding van de kritiek die het leverde op het kolonelsregime.

Toen dat viel, in 1974, kwam Ethnos niet onmiddellijk opnieuw uit. Dat gebeurde pas een aantal jaren later, in 1981, nadat de oorspronkelijke eigenaren hun rechten vrijwel geheel hadden verkocht aan _____

_____, iemand overigens die zich tijdens het militaire bewind als een politiek opportunist had laten kennen. _____ maakte van de nieuwe Ethnos een goed ogende en smeugige krant (veel foto's, grote koppen, korte artikelen en een forse scheut sport, entertainment en gossip) en binnen enkele jaren stond Ethnos qua oplage aan de top van de Griekse krantenwereld. Het blad, dat de politiek van de huidige socialistische regering- _____ steunt, presenteert zichzelf als progressief en onafhankelijk.

Volgens _____ 's boek echter is Ethnos niets anders dan een crypto-communistische spreekbuis. Het boek probeert met een overvloed van gegevens, deels in de vorm van fotokopieën, namen van Sovjet-functionarissen e.d., aan te tonen dat Moskou,

*) _____ zou hierin ook de naam van een Nederlandse journalist noemen die zou optreden als "agent of influence" voor Moskou .

i.c. het KGB, al vanaf de herverschijning bij Ethnos betrokken is geweest. Zo is er sprake van lucratieve handelscontracten die

in de Sovjet-Unie zou hebben gesloten en op basis waarvan een deel van het startbedrag voor Ethnos zou zijn bijeengebracht. Die betrokkenheid vanuit de Sovjet-Unie is, zoals probeert te documenteren, sindsdien onverminderd blijven bestaan. Inderdaad rijst uit zijn boek het beeld op van ondoorzichtige Sovjetinfiltratiepogingen enerzijds maar ook van intern Griekse intriges en concurrentie anderzijds. Door deze verwarring is het, zoals de Neue Zürcher Zeitung (30 juni 1984) concludeert, eigenlijk niet mogelijk om na te gaan of alle door verschafte details en gegevens ook werkelijk kloppen.

's boek riep dan ook gemengde reacties op. Zo verklaarde de Griekse regering dat het een "ongezond klimaat in de Griekse pers" veroorzaakte. Ethnos' uitgever kwalificeerde het boek als een "onderdeel van een georganiseerde Amerikaanse leugencampagne" en de schrijver ervan als "CIA-agent".

Ook de Griekse justitie aanvaardde 's beweringen niet. Aangeklaagd door , werd in december 1983 wegens smaad tot 2 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Volgens de rechtbank waren zijn beweringen bewust in strijd met de feiten. Het boek werd bovendien in beslag genomen. Kortgeleden werd deze uitspraak in hoger beroep bevestigd, zij het dat de gevangenisstraf werd teruggebracht tot 1 jaar of een geldboete. Momenteel is de zaak aanhangig bij Griekenlands hoogste gerechtshof, de Areopagus. Deze heeft nog geen uitspraak gedaan.

Los van de vraag of zijn bewegingen, m.n. als hij het heeft over financiële Sovjetbetrokkenheid bij Ethnos, al dan niet voldoende hard kan maken, resteert een gegeven dat alle aandacht verdient. Dat is dat een krant die zich als onafhankelijk aandient, een pro-Sovjet-publiciteit bedrijft die zelfs voor het Amerika-onvriendelijke Griekenland - de eigenlijke communistische pers buiten beschouwing gelaten - opmerkelijk is.

geeft in zijn boek hiervan een analyse aan de hand van 400 achtereenvolgende nummers van Ethnos. Die analyse laat zien dat Ethnos - regelrecht Sovjet-propaganda bedrijft en vaak -zonder dit aan te geven- officiële Sovjetartikelen overneemt (Zo schrijft het blad bijv. over de

"Sovjetrussische vredesoperatie" in Afghanistan en over de "heroïsche strijd" van het regime daar tegen de "terroristen", het drukt artikelen over Polen af waarin wordt geprezen en belachelijk wordt gemaakt en het karakteriseert als het over ontwapeningsvraagstukken gaat de Amerikaanse leiders als "moordenaars", "psychopaten" en "fascisten" waartegenover de Sovjet-Unie als de enige hoop op vrede in de wereld wordt gesteld),

- het nieuws manipuleert en zaken weglaat of juist opblaast in de richting van een anti-Westerse en pro-Sovjet beeldvorming (Zo besteedde Ethnos geen letter aan het bezoek dat de paus vorig jaar aan Polen bracht, het maakt geen melding van Sovjetverklaringen m.b.t. de geschillen tussen Griekenland en Turkije wanneer dergelijke verklaringen tegen de Griekse gevoelens ingaan maar het maakt een zo groot mogelijke ophef van elk meningsverschil tussen Griekenland en z'n NAVO-bondgenoten m.n. als het om de Verenigde Staten gaat).

- de beschikking heeft over correspondenten in Washington, Londen en Nicosia, die het aanduidt als "Westerse waarnemers" maar die volgens in werkelijkheid Moskou-loyale communisten zijn.

Intussen moet worden vastgesteld dat ook al rechtvaardigt de inhoud van Ethnos de conclusie dat het blad een redactionele lijn volgt die evident aansluit bij de doelstellingen van de buitenlandse Sovjetpolitiek, daarmee nog niet bewezen is dat het inderdaad een KGB-produkt is. Mogelijk heeft de bewijsvoering op dit laatste punt onderschat.